

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΕ ΤΟΥ ΤΕΕ

Από: Κ. Κρεμαλή - Εκπρόσωπο Κοινότητας ΧΜ

Θέμα: Άσκηση Επαγγέλματος Μηχανικού

Αθήνα 16/05/2016

1.0. Εισαγωγικά

Πιστεύουμε ότι η τελική εισήγηση των συντονιστών του διακλαδικού διαλόγου που διεξήχθη για το θέμα, δεν διευκολύνει τη ΔΕ να ζυγίσει διάφορες εναλλακτικές λύσεις και να εισηγηθεί κατάλληλα στην Αντιπροσωπεία, με σκοπό την επικαιροποίηση και τον εξορθολογισμό του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου άσκησης του επαγγέλματος που θα ανταποκρίνεται στις «απαιτήσεις απελευθέρωσης», χωρίς συγχρόνως να επιτρέπει την απορρύθμιση του.

Με την παρούσα εκπροσωπώντας όλη την Κοινότητα των ΧΜ με βάση τις εμπειρίες μου στο αντικείμενο και σεβόμενος το ρόλο του ΤΕΕ, έρχομαι να παρουσιάσω κατ' αρχήν περιληπτικά τα ακόλουθα θέματα:

- Κριτική για τη διαδικασία, το πλαίσιο συζήτησης και το αποτέλεσμα του διακλαδικού διαλόγου, στον οποίο δυστυχώς δεν ετηρήθησαν πρακτικά.
- Σύντομο ιστορικό για την εξέλιξη του θεσμικού πλαισίου άσκησης του επαγγέλματος από το ΒΔ 19/21 Φεβ. 1938 έως το ν.4254/14. Ανάδειξη στρεβλώσεων.
- Επαγγελματικά περιγράμματα ειδικοτήτων και ακαδημαϊκοί τίτλοι.
- Οι ρυθμίσεις του ν.4254/14.

Στη συνέχεια η εισήγηση περιλαμβάνει τις βασικές προτάσεις της Κοινότητας των ΧΜ για ένα νέο θεσμικό πλαίσιο άσκησης του επαγγέλματος, το οποίο υπό μορφή Σ/Ν επισυνάπτεται στην παρούσα.

Πιστεύουμε ότι οι προτάσεις μας εξυπηρετούν τον οργανωμένο διάλογο για τη διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων σ' ότι αφορά τον ρυθμιστικό ρόλο του ΤΕΕ στην άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού, και είναι συμβατές με όσα αντίστοιχα συμβαίνουν παγκοσμίως, όπου οι αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής διακρίσεων και αποκλεισμών, της αναλογικότητας, της διαφάνειας και των ίσων όρων ανταγωνισμού, δεν αποτελούν μόνον «έπεα πτερόεντα» σε αντίστοιχα με το δικό μας κοινωνικά-οικονομικά συστήματα.

Δεν παραγνωρίζουμε το γεγονός ότι στις σημερινές συνθήκες κρίσης θα υπάρξουν αντιδράσεις και φωνές, που θα επιχειρήσουν να υποβαθμίσουν την όποια προσπάθεια αναμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου άσκησης του επαγγέλματος.

Εμείς πιστεύουμε ότι το ΤΕΕ πρέπει και μπορεί να συμβάλλει στην καινοτομία και στην ανάπτυξη, συμβάλλοντας σε μια σοβαρή μεταρρύθμιση, που σταδιακά μπορεί να αποδώσει ωφέλιμους καρπούς, τόσο για όλους τους μηχανικούς, όσο και για τη χώρα.

2.0. Η κριτική μας για το πλαίσιο συζήτησης, τη διαδικασία και το αποτέλεσμα στη διακλαδική επιτροπή.

Οι συντονιστές των συνεδριάσεων της διακλαδικής επιτροπής με επίκληση της απόφασης Γ202/ΣΤ5/2014 της ΔΕ, προσδιόρισαν αρχικά ως αντικείμενο της, την «Πρόσβαση κάθε ειδικότητας σε επαγγελματικές δραστηριότητες, βάσει προσόντων, που προκύπτουν από τα Προγράμματα Σπουδών» και κάλεσαν τους εκπροσώπους των Κλάδων να υποβάλλουν τις προτάσεις τους, **χωρίς όμως καμία αναφορά σε όρους, που θα τις τεκμηρίωναν.** Προέκυψαν επομένως ατεκμηρίωτα κείμενα χωρίς ενιαία βάση αναφοράς **σε γνωστικά αντικείμενα σπουδών**, ακατάλληλα κατά κοινή παραδοχή να υποβληθούν στο Υπ. Παιδείας, όπως ήταν ο σκοπός τους, προκειμένου να κατοχυρωθούν οι τίτλοι των ειδικοτήτων με πενταετείς αδιάσπαστες σπουδές καθώς και η πρόσβαση τους σε επαγγελματικές δραστηριότητες.

Στη συνέχεια και δεδομένης μιας ισχυρής πράγματι αντίληψης στους κόλπους του ΤΕΕ αλλά και σχετικών ασαφών αναφορών στο ν.4254/14,, ότι τα όποια «επαγγελματικά δικαιώματα» των διπλ. μηχανικών, πρέπει να προκύπτουν από το «γνωστικό αντικείμενο σπουδών» και να προσδιορίζουν την **άσκηση του επαγγέλματος**, οι συντονιστές προχώρησαν με ευθύνη τους στη σύνταξη Σχεδίου ΠΔ, κοινού για όλες τις ειδικότητες με σκοπό την υποβολή του στο Υπ. Υποδομών, όπου περιελήφθησαν τα γνωστικά αντικείμενα και οι επαγγελματικές δραστηριότητες των ειδικοτήτων με βάση τα προηγούμενα κείμενα τους, αλλά και με παρεμβάσεις τρίτων επ' αυτών, που θεωρήθηκαν απαράδεκτες από τους εκπροσώπους ορισμένων ειδικοτήτων και προκάλεσαν καταγγελίες και αποχωρήσεις από το διάλογο.

Οι γενικές αρχές που συνοδεύουν αυτό το ΠΔ, έχουν ήδη υποβληθεί στη ΔΕ χωρίς όμως τα κείμενα με τις επαγγελματικές δραστηριότητες των ειδικοτήτων, που σύμφωνα με επιστολή του Προέδρου του ΤΕΕ, πρέπει να επαναδιατυπωθούν και να οριστικοποιηθούν τόσο με ευθύνη των εκπροσώπων των επαγγελματικών φορέων των ειδικοτήτων, όσο και από την Πανεπιστημιακή Κοινότητα.

Αναφερόμενοι ειδικότερα στη διαδικασία κατά τη διάρκεια των συζητήσεων στη διακλαδική επιτροπή, σημειώνουμε:

- Δεν θα υπήρχε λόγος να αναφέρουμε τα προηγούμενα, αν υπήρχε κατάλληλη οργάνωση της διαδικασίας με ημερήσια διάταξη, με τήρηση πρακτικών για τα συμπεράσματα των συζητήσεων και με υπογραφές των πρακτικών.
- Οι συντονιστές έπρεπε να είναι εξαιρετικά προσεκτικοί και φειδωλοί σε προτάσεις αρχών και κατευθύνσεων για την επίλυση εξαιρετικά σύνθετων προβλημάτων, όπως το προκείμενο, που τελικά αφορά **την άσκηση του επαγγέλματος**, στο μέτρο μάλιστα όταν είναι γνωστό ότι η Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ δεν έχει συζητήσει και δεν έχει αποφασίσει σχετικά. Αντίθετα διαπιστώθηκαν δογματικές εμμονές, όχι πάντα κοινές, που τελικά οδήγησαν σε αδιέξοδα.
- Δεν δόθηκε από την αρχή βαρύτητα στον προσδιορισμό του ρόλου του ΤΕΕ, ως ρυθμιστικού φορέα στην άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού. Ήταν επόμενο ότι κάθε ειδικότητα αντί να συνεισφέρει στον σχετικό προβληματισμό, να φροντίζει τα του «οίκου της» κατά το δοκούν. Ευτυχώς αναγνωρίστηκε η διαφοροποίηση της Κοινότητας των ΧΜ στο ζήτημα αυτό.
- Η προσπάθειά μας να αναζητηθούν καλές πρακτικές του εξωτερικού στην επίλυση παρόμοιων προβλημάτων, αντιμετωπίστηκε τουλάχιστον ανορθόδοξα και χωρίς διάθεση να προκύψουν συμπεράσματα και τούτο δυστυχώς όχι μόνον από τους συντονιστές του διαλόγου. Π.χ. δεν ελήφθη υπόψη η αξία του Κώδικα Επαγγελμάτων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας - ILO (ISCO 2008), ούτε η οργάνωση της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Εθνικών Συνδέσμων Μηχανικών - FEANI με την οποία διαφοροποιούνται οι τίτλοι σπουδών, από τα πεδία ενασχόλησης και τις επαγγελματικές δραστηριότητες των μηχανικών (Επισυνάπτεται σχετικό έντυπο).
- Επιχειρήθηκε να επιβληθεί δογματικά και άνωθεν τρόπος άσκησης του επαγγέλματος του διπλ. μηχανικού χωρίς εμπειρίες, που προκύπτουν από την πραγματικότητα, καθώς και από τους Κανονισμούς και τις Προδιαγραφές και τούτο παρά τις επίμονες προσπάθειες μας να αναλύσουμε την πραγματικότητα αυτή.
 Η εξήγηση στο γεγονός οφείλεται κατά τη γνώμη μας στις στρεβλώσεις του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και στη συντεχνιακή δομή του. Χωρίς την αναγνώριση και αντιμετώπιση των στρεβλώσεων αυτών, είναι πράγματι δύσκολος ο οποιοσδήποτε εξορθολογισμός του. Αναφέρουμε τη σημαντικότερη στρέβλωση κατά τη γνώμη μας, που είναι η διάκριση των επί μέρους μελετών ή έργων του Δημοσίου **σε τμήματα με βάση προϋπολογισμούς, που αντιστοιχούνται με εργασίες και αμοιβές συγκεκριμένων ειδικοτήτων διπλ. μηχανικών**. Και τούτο παρά τη διαφορετική λογική του ΒΔ 19/21 Φεβ. 1938, που περιέγραψε με σοφία για την

εποχή εκείνη, τόσο τις εργασίες όσο και τις ελάχιστες αμοιβές, όλων των βασικών ειδικοτήτων των μηχανικών.

Σε ότι αφορά την κριτική μας στο πλαίσιο αρχών, που ήδη υπεβλήθησαν στην ΔΕ επισημαίνουμε:

- Το Σχέδιο ΠΔ στερείται τίτλου.
- Δεν προσδιορίζονται οι ρυθμίσεις νόμων, που προβλέπουν την έκδοση αυτού του ΠΔ.
- Η εμμονή να κατοχυρωθούν αποκλειστικά «επαγγελματικά δικαιώματα» σε κατόχους πενταετών αδιάσπαστων σπουδών χωρίς πρόσθετα επαγγελματικά προσόντα, είναι σε πρόδηλη αντίθεση με την Οδηγία 2005/36 και το ΠΔ 38/2010. Επί πλέον οδηγεί σε πλήρη σύγκρουση με τους πτυχιούχους μη πενταετούς φοίτησης.
- Ελλείπει παντελώς η αναφορά στην **εμπειρία** ως απαραίτητου όρου άσκησης νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος όπως τούτο ισχύει παγκοσμίως αλλά και στη χώρα μας (βλ. Δημόσια Έργα), πράγμα που ακυρώνει ουσιαστικά και αντικειμενικά κάθε σοβαρή προσπάθεια για τον προσδιορισμό του ρυθμιστικού ρόλου του ΤΕΕ.
- Η αναφορά της παρ. 4 του κειμένου αρχών **σε συγκεκριμένες επαγγελματικές δραστηριότητες κάθε ειδικότητας διπλ. μηχανικού**, που τελικά οδήγησε σε περιγραφές ικανοτήτων από τις διάφορες ειδικότητες **επί παντός του επιστητού, αποτελεί τη βασική αιτία του αδιεξόδου.**
- Η ένταξη στο κείμενο (δυστυχώς την τελευταία στιγμή) της «**διεπιστημονικότητας**» για την εκτέλεση μελετών και έργων, με την τεχνική ευθύνη διπλ. μηχανικού του υψηλότερου επιπέδου ευθύνης, χωρίς καμία όμως αναφορά σε απαιτούμενα προς τούτο **επαγγελματικά προσόντα**, ουδόλως εξυπηρετεί.
- Είναι πρόδηλη η ασάφεια του κειμένου, ειδικά στις αναφορές του σε «γνωστικά αντικείμενα σπουδών», που όμως με το ΠΔ πιστοποιούνται (!!!).
- Η χορήγηση άδειας άσκησης του επαγγέλματος από το ΤΕΕ στις βασικές ειδικότητες, στερείται νοήματος, αφού ταυτοποιείται η άσκηση με την πρόσβαση και θα έχουν προσδιορισθεί σε ΠΔ οι ικανότητες τους για την πρόσβαση.

Κατά τη γνώμη μας είναι πρόδηλο το αδιέξοδο στο οποίο οδηγήθηκε η διαδικασία , που ακολουθήθηκε.

Η Κοινότητα των ΧΜ είχε έγκαιρα προβλέψει το αδιέξοδο αυτό με την υποβολή θέσεων επί του πλαισίου συζήτησης, που επισυνάπτεται στην παρούσα.

Πέραν όμως τούτων, κληθήκαμε τελικά από τους συντονιστές να συμφωνήσουμε σε Σχέδιο ΠΔ με βάση το οποίο οι συνάδελφοι ΜΜ, ΗΜ και ΝΜ αποκτούν χαρακτηριστικά κοινά «επαγγελματικά δικαιώματα» (δεδομένου ότι πριν 40 έτη υπήρχε μια κοινή σχολή για τις επιστήμες αυτές) οι συνάδελφοι ΠΜ και ΤΜ αναγνωρίζονται ως ικανοί χωρίς κατάλληλη τεκμηρίωση, να εκπονούν μελέτες και να κατασκευάζουν έργα προστασίας του περιβάλλοντος, και οι συν. Μηχανικοί Περιβάλλοντος να αποκτούν «επαγγελματικά δικαιώματα» ΠΜ και ΧΜ. Ήταν επόμενο να αποσύρουμε από το Σχέδιο ΠΔ ότι αφορά στους ΧΜ. Οι επί δεκαετίες αγώνες του Κλάδου μας για άρση των στρεβλώσεων του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, δεν είναι δυνατόν να ακυρωθούν **με την υπογραφή μας σε κείμενα που καθρεπτίζουν και επισημοποιούν αυτές τις στρεβλώσεις.** Αν τα όργανα του ΤΕΕ αποφασίσουν σε εποχή απαραίτητων ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων, να αποδεχθούν παρόμοια κείμενα παρά τις προσπάθειές μας που συνεχίζουμε και με την παρούσα, να επικρατήσει τουλάχιστον ορθολογισμός, τότε θα αναγκαστούμε παρά τη θέληση μας **να σταθούμε απέναντι.**

3.0. Σύντομο ιστορικό της εξέλιξης του θεσμικού Πλαισίου άσκησης του επαγγέλματος από το ΒΔ 19/21 Φεβ. 1938 έως το ν. 4254/14. Ανάδειξη στρεβλώσεων.

Αναφερόμαστε ειδικά στο ΒΔ 19/21 Φεβ. 1938 που συνδέεται με το ρόλο του ΤΕΕ και διακρίνει γενικά τα έργα σε κυρίως οικοδομικά έργα και σε εγκαταστάσεις. Ειδικότερα περιγράφει με ενιαίο τρόπο χωρίς διακρίσεις τα περιεχόμενα εργασιών (μελέτη και επίβλεψη) των ειδικοτήτων ΧΜ, ΜΜ, ΗΜ και Μ-Η/Μ σε εγκαταστάσεις και προσδιορίζει ελάχιστες αμοιβές με βάση το **συνολικό προϋπολογισμό των εγκαταστάσεων.** Πρόβλεψη αμοιβών υπήρξε και για τους ΜΜΜ. Στο ΒΔ δεν υπήρξε αντιστοίχιση εργασιών ειδικοτήτων με ορισμένα είδη εγκαταστάσεων, αλλά υπήρξε κατάλογος που περιλάμβανε όλες τις εγκαταστάσεις και προφανώς στην αντίληψη του νομοθέτη της εποχής πρυτάνευε η λογική άποψη, ότι κάθε διπλ. μηχανικός θα έχει το «γνώθι σαυτόν» να εκτελέσει εκείνες τις εργασίες σε εγκαταστάσεις, που αντιστοιχούν στο γνωστικό του αντικείμενο και στην εμπειρία του. Στο μέτρο μάλιστα που ο νόμος 6422/34 προέβλεπε τη συνεργασία ΧΜ με ΜΜ ή ΗΜ σε εργασίες επί μη απλών χημικών εγκαταστάσεων, η Πολιτεία διασφάλιζε για τις συνθήκες της εποχής και το Δημόσιο συμφέρον. Το ΒΔ 19/21 Φεβ. 1938 ισχύει μερικά και σήμερα και **τούτο πρέπει να είναι γνωστό στο ΤΕΕ.**

Αντίθετα διάκριση εργασιών σύμφωνα με το ν.4663/30 και με αντίστοιχες προδιαγραφές και αμοιβές, είχαν προβλεφθεί στο ΒΔ 19/21 Φεβ. 1938 για τα κυρίως οικοδομικά έργα, πράγμα που συνεχίστηκε ως τις μέρες μας.

Η ανατροπή του σκεπτικού του ΒΔ 19/21 Φεβ. 1938 επήλθε με τα ΒΔ της δεκαετίας του 1950, που όρισαν τις εγκαταστάσεις της βιομηχανίας των τεχνικών και κτηριακών έργων ως «μηχανολογικές» και αντιστοίχισαν αποκλειστικά τις εργασίες επ' αυτών με τις ειδικότητες ΜΜ, ΗΜ και ΝΜ χωρίς διακρίσεις. Συγχρόνως τα ΒΔ παρέβλεψαν ως μη όφειλαν τον χαρακτηρισμό των Χημικών Εγκαταστάσεων, που έγινε 63 χρόνια μετά το ν.6422/34, με το ΠΔ 274/97.

Η λογική αυτής της στρέβλωσης, **που ουσιαστικά απελευθέρωσε το επάγγελμα για ορισμένους και το έκλεισε για άλλους**, επεκτάθηκε με νόμους αλλά κυρίως Κανονιστικές Πράξεις στις μελέτες και κατασκευές των Δημοσίων Έργων με το ΠΔ 696/74 και στις ημέρες μας με τον ΚΠΑΜΥ, παρά το ΠΔ 274/97.

Το ΠΔ 274/97 λειτούργησε στον ιδιωτικό τομέα, επιχειρήθηκε όμως να ανατραπεί αδιαφανώς με το ν.3982/11, πράγμα που προκάλεσε την αντίδραση του Κλάδου μας και την έκδοση τελικά του ν.4254/14, που ειδικά για τις εγκαταστάσεις επαναλαμβάνει ουσιαστικά τη φιλοσοφία του ΒΔ 19/21 Φεβ. 1938.

Οι προηγούμενες αναφορές σε συνδυασμό με τα γνωστά προβλήματα της αναγνώρισης νέων ειδικοτήτων και του ρόλου των ΑΤΕΙ σκοπεύουν:

- Να αναδείξουν τουλάχιστον την παθητική στάση του ΤΕΕ στη διαμόρφωση του υφιστάμενου και ανθιστάμενου ρυθμιστικού πλαισίου άσκησης του επαγγέλματος.
- Να συνειδητοποιηθεί η ευθύνη των πολιτικών στην διαμόρφωση αυτού του πλαισίου, που απλά συνέβαλε στο μέτρο της, στην τροχοπέδηση της ανάπτυξης της χώρας, αφού αγνοεί ή υποβαθμίζει ικανότητες παλαιών και νέων ειδικοτήτων μηχανικών, που μπορούν να συμβάλλουν σε σχεδιασμούς προϊόντων, εξοπλισμού και εγκαταστάσεων, αντί να επιχειρούν μετανάστευση.

Κατά τη γνώμη μας το ΤΕΕ με σύγχρονη αναβάθμιση του ρόλου των ΕΕΕ και με ένα Κανονιστικό πλαίσιο ελέγχου των δράσεων του, πρέπει να αποτελέσει τον φορέα με πρωταγωνιστικό ρόλο στην ορθολογική ρύθμιση του επαγγέλματος του μηχανικού. Οι προκλήσεις των καιρών δεν δικαιολογούν οποιαδήποτε αδράνεια.

4.0. Επαγγελματικά Περιγράμματα Ειδικοτήτων και Ακαδημαϊκοί Τίτλοι.

Επαγγελματικά περιγράμματα με την περιγραφή της κύριας κατεύθυνσης για τις διάφορες ειδικότητες διπλ. μηχανικών και όχι μόνον, έχουν περιγραφεί με τη σοφία του

Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (ILO), που είναι υπό την αιγίδα του ΟΗΕ. Στην χώρα μας το Υπ. Εργασίας με το ΣΤΕΠ-92 έχει αποδεχθεί τα περιγράμματα ISCO-1988 που σήμερα έχουν επικαιροποιηθεί με το ISCO-2008 και είναι αποδεκτά και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρέπει στο σημείο αυτό να επισημάνουμε ότι στο προοίμιο του ILO για το θέμα **τονίζεται με έμφαση ότι τα επαγγελματικά περιγράμματα δεν μπορούν να αποτελούν πλαίσιο για διοικητική ρύθμιση επαγγελματικών δραστηριοτήτων**. Είναι επόμενο ότι πρέπει να αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερη προσοχή σε περιπτώσεις ρύθμισης επαγγελματικών δραστηριοτήτων.

Αποτελεί θέμα των αρμόδιων φορέων κάθε χώρας που εποπτεύουν την εκπαίδευση, να αξιολογούν τα ακαδημαϊκά προσόντα που παρέχονται από τα διάφορα Ιδρύματα που απονέμουν ακαδημαϊκούς τίτλους, προκειμένου οι τίτλοι αυτοί να συνδέονται αντικειμενικά με διεθνώς αποδεκτά επαγγελματικά περιγράμματα. Αρμόδιος κεντρικός φορέας στη χώρα μας είναι το Υπ. Παιδείας, ενώ το ΤΕΕ έχει γνωμοδοτικό ρόλο.

Με βάση τα προηγούμενα η Κοινότητα των ΧΜ υπέβαλε Σχέδιο ΠΔ για το επαγγελματικό περίγραμμα της ειδικότητας και το γνωστικό αντικείμενο, που το υποστηρίζει, προκειμένου τούτο όπως εξηγήθη, να προταθεί στο Υπ. Παιδείας.

Η τεκμηρίωση του Σχεδίου αυτού βασίζεται:

- Στην απόφαση της Συγκλήτου του ΕΜΠ του 1966.
- Στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Χημικών Μηχανικών για το απαιτούμενο βάθος του πυρήνα του γνωστικού αντικείμενου σπουδών των ΧΜ.

Το ως άνω Σχέδιο ΠΔ που επισυνάπτεται, **εξακολουθούμε να στηρίζουμε**, χωρίς να διεκδικούμε αποκλειστικότητα στην άσκηση των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται ή συνάγονται από το επαγγελματικό περίγραμμα.

Στη διάρκεια του διακλαδικού διαλόγου και προκειμένου να υπάρχει κοινή βάση αναφοράς για τα επαγγελματικά περιγράμματα των διαφόρων ειδικοτήτων διπλ. μηχανικών, προτείνουμε την αποδοχή της περιγραφής τους σύμφωνα με το ISCO-2008.

Στην πρόταση αυτή επιμένουμε χωρίς μεν δογματισμό, αλλά και χωρίς να αποστούμε από τις ακόλουθες βασικές αρχές, που θα τεκμηριώνουν χωρίς ακροβατισμούς διαφορετικές προτάσεις των συναδέλφων και θα συμβάλλουν στην προώθηση του διαλόγου για το ρυθμιστικό πλαίσιο άσκησης του επαγγέλματος:

- Τα επαγγελματικά περιγράμματα (ΕΠ) χωρίς να ταυτίζονται, δεν μπορεί να είναι σε εμφανή αντίθεση με τα αντίστοιχα του ISCO-2008 και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να έχουν αντίστοιχη έκταση.

- Τα ΕΠ πρέπει να αποδίδουν με σαφήνεια την κύρια κατεύθυνση κάθε ειδικότητας και να την αιτιολογούν στη βάση ενός πυρήνα γνωστικού αντικειμένου.
- Δεδομένης της αρμοδιότητας του ΤΕΕ στο θέμα και προκειμένου να γνωμοδοτήσει προς το Υπ. Παιδείας, πρέπει να έχει τη σύμφωνη γνώμη των Διοικήσεων των Ιδρυμάτων και όχι μόνον των επί μέρους Σχολών.

5.0. Οι ρυθμίσεις του ν. 4254/14.

Δεδομένης της απαίτησης να αιτιολογηθούν οι νομοθετικά κατοχυρωμένες αποκλειστικές δραστηριότητες των μηχανικών, ψηφίστηκε ο ν. 4254/14 και εκκρεμεί η έκδοση ΠΔ.

Σημειώνονται:

- Από την παράγραφο ΙΓ12 του νόμου μπορεί να υπονοηθεί ότι με έκδοση των προβλεπόμενων ΠΔ, θα περιγραφούν οι επαγγελματικές δραστηριότητες των διπλ. ΠΜ, ΑΜ και ΤΜ, με βάση το γνωστικό αντικείμενο σπουδών. Αντίθετα με την παράγραφο ΣΤ23 ορίζονται επαγγελματικές δραστηριότητες σε διάφορες εγκαταστάσεις (π.χ. μελέτη, επίβλεψη κτλ) και επιτρέπεται στους διπλ. μηχανικούς διαφόρων ειδικοτήτων να αναλαμβάνουν με απλή αναγγελία στις Περιφερειακές Αρχές, την ευθύνη εκτέλεσης αυτών των δραστηριοτήτων ανάλογα με το είδος και τα είδη των εγκαταστάσεων και το αντίστοιχο γνωστικό αντικείμενο σπουδών, που πρέπει να διαπιστώνεται αντικειμενικά, χωρίς περαιτέρω διευκρινήσεις.
- Στην περίπτωση της παρ. ΣΤ23 απαιτείται **απλή γνώμη του ΤΕΕ** για τον χαρακτηρισμό με ΠΔ ορισμένων εγκαταστάσεων ως πολύπλοκων ή σύνθετων, οπότε μπορεί να επιβάλλονται περιορισμοί στην ελεύθερη κατά τα λοιπά άσκηση του επαγγέλματος του διπλ. μηχανικού. Επίσης έως την έκδοση νέων ΠΔ που θα αφορούν ρυθμίσεις δραστηριοτήτων μηχανικών στη μελέτη ίδρυσης και λειτουργίας εγκαταστάσεων, θα ισχύουν τα υφιστάμενα.
- Αναφορικά με την παρ. ΙΓ12, τα ΠΔ που πρέπει να εκδοθούν με συναρμοδιότητα Υπουργείων και **σύμφωνη γνώμη του ΤΕΕ**, πρέπει να καθορίζουν:
 - ✓ Γενικές και ειδικές γνώσεις και ικανότητες διαφόρων ειδικοτήτων μηχανικών για την άσκηση δραστηριοτήτων, που εμπíπτουν στο αντικείμενο των ΠΜ, ΑΜ και ΤΜ.

- ✓ Επίπεδα επαγγελματικών δραστηριοτήτων αντίστοιχων με απαιτήσεις για την εκτέλεση των ως άνω δραστηριοτήτων.
- ✓ Περιορισμούς για λόγους δημόσιας ασφάλειας.

Στα προηγούμενα παρατηρούμε:

- Τον διαφορετικό ρόλο του ΤΕΕ για την άσκηση του επαγγέλματος των διαφόρων ειδικοτήτων διπλ. μηχανικών.
- Την απουσία επικέντρωσης και στις δύο παραγράφους του νόμου σε επαγγελματικά προσόντα, σύμφωνα με τους ορισμούς των Οδηγιών, προκειμένου να προσδιορισθεί με σαφήνεια ο ρόλος του ΤΕΕ, στη ρύθμιση του επαγγέλματος του μηχανικού.
- Την σαφή πρόθεση του νομοθέτη για ένταξη των πτυχιούχων των ΑΤΕΙ ειδικά στις ρυθμίσεις της παραγράφου ΙΓ12 του νόμου.
- Τη διαφοροποίηση της έννοιας «πτυχή» που στην μεν παρ. ΙΓ12 προκύπτει ως επί μέρους επαγγελματική δραστηριότητα μιας ειδικότητας, στη δε παρ. ΣΤ23 ως πλήρη ειδικότητα ή Κλάδος της Μηχανικής.
- Την ανάγκη να εμπλακεί το ΤΕΕ με βάση το υφιστάμενο αχανές λοιπό θεσμικό πλαίσιο σε ρυθμίσεις αντικειμένου σπουδών, είτε σε ρυθμίσεις σχετικές με ειδικές γνώσεις και ικανότητες για την άσκηση διαφόρων επαγγελματικών δραστηριοτήτων, καθώς και τα επίπεδα τους, όπως επίσης να καθορίσει περιορισμούς στην άσκηση επαγγελμάτων για λόγους δημοσίου συμφέροντος και δημόσιας ασφάλειας.

Κατά τη γνώμη μας ο ν.4254/14 δίνει απλά την ευκαιρία στο ΤΕΕ να αναλάβει τις ευθύνες του και να προτείνει Σ/Ν για ένα νέο ενιαίο πλαίσιο άσκησης του επαγγέλματος του διπλ. μηχανικού, παρά να εμπλακεί σε ατελέσφορες διαδικασίες και σίγουρες κατά τη γνώμη μας αντιπαραθέσεις. Αυτή ήταν άλλωστε και η πρόταση της προηγούμενης διακλαδικής επιτροπής, που λειτούργησε με πρωτοβουλία του Προέδρου του ΠΣΔΜ-Η.

Το Σχέδιο ΠΔ που βρίσκεται προς συζήτηση στη ΔΕ, δεν μπορεί κατά τη γνώμη μας να στηριχθεί στο ν.4254/14 και δεν έχει καμία τύχη να ευδοκιμήσει.

6.0. Προτάσεις για ένα νέο Σ/Ν για την άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού Ανώτατης Εκπαίδευσης.

6.1. Γενικά

Είναι γνωστό ότι η ταύτιση του ακαδημαϊκού με τον επαγγελματικό τίτλο διπλ. μηχανικού, χωρίς καμία περαιτέρω προϋπόθεση, παρέχει το δικαίωμα ελεύθερης επιλογής από τις διάφορες ειδικότητες μηχανικών, των επαγγελματικών τους

δραστηριοτήτων και κριτής για την επάρκεια των ατόμων στις επιλογές τους, είναι η αγορά. Στις περιπτώσεις αυτές που είναι συνήθεις στο Ευρωπαϊκό Επίπεδο, οι απαιτούμενοι έλεγχοι των δραστηριοτήτων για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας ασφάλειας, αποτελούν αρμοδιότητα κρατικών φορέων ή εξουσιοδοτημένων από τα Κράτη ιδιωτικών φορέων με κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα.

Στις περιπτώσεις της ρύθμισης της άσκησης του επαγγέλματος του διπλ. μηχανικού, επιλέγεται μία **προαιρετική δοκιμασία**, που διακρίνει τον επαγγελματικό από τον ακαδημαϊκό τίτλο. Η δοκιμασία αποσκοπεί στον έλεγχο **επαγγελματικών προσόντων** βάσει της αποκτούμενης επαγγελματικής εμπειρίας είτε και επαγγελματικές εξετάσεις (εφόσον κάτι τέτοιο επιθυμεί ο ενδιαφερόμενος σε περιπτώσεις που δεν καλύπτεται επαρκώς με αντικειμενικό τρόπο η επαγγελματική εμπειρία), επαρκών για την ανάληψη της τεχνικής ευθύνης από επαγγελματίες, που παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό, κρίσιμες για το δημόσιο συμφέρον ή τη δημόσια ασφάλεια. Η δοκιμασία διενεργείται είτε από Κρατικούς φορείς, είτε κατ' εξουσιοδότηση από επαγγελματικούς φορείς. Οι διακριτοί ως άνω γενικοί ή ειδικότεροι επαγγελματικοί τίτλοι προστατεύονται, όπως άλλωστε προστατεύονται και οι ακαδημαϊκοί. Η θεσμική αντιστοίχιση γενικού επαγγελματικού τίτλου μιας ειδικότητας διπλ. μηχανικού με αποκλειστικές επαγγελματικές δραστηριότητες «επαγγελματικά δικαιώματα», δεν απαντάται πουθενά στον σύγχρονο κόσμο, όπου ισχύουν ρυθμίσεις στην άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού. Θεωρείται στο πλήθος των περιπτώσεων ότι όσοι έχουν υποστεί τη δοκιμασία σέβονται τον τίτλο τους και εφαρμόζουν τον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας, προκειμένου να μην υποπέσουν σε παραβάσεις και υποστούν προβλεπόμενες πειθαρχικές ποινές, που είναι αυστηρές.

Όσοι επομένως επιχειρούν σύγχυση «επαγγελματικών» και εργασιακών δικαιωμάτων ενδεχόμενα δεν σκοπεύουν σε ρυθμίσεις, που αφορούν την πρόσβαση και την άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού. Στο σημείο αυτό και δεδομένου ότι στη χώρα μας δεν ισχύουν πάντοτε τα αυτονόητα, θα μας επιτραπεί να επισημάνουμε:

- Τα «επαγγελματικά δικαιώματα» στην πρακτική άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού, δεν χαρίζονται αλλά κατακτώνται. Φορείς που ελέγχουν την άσκηση του επαγγέλματος, αξιολογούν **επαγγελματικά προσόντα**, τα αναδεικνύουν, τα υπερασπίζονται και τα προστατεύουν.
- Προκειμένης της οποιασδήποτε ρύθμισης στην άσκηση του επαγγέλματος, απαιτείται διάκριση μεταξύ **πρόσβασης και άσκησης** δραστηριότητας ή δραστηριοτήτων. Δεδομένου των τεχνολογικών και επιστημονικών εξελίξεων και του

πλήθους προδιαγραφών και κανονισμών, που αναφέρονται σε εργασίες και έργα μηχανικού, είναι απολύτως αδύνατη, αλλά και ανώφελη η οποιαδήποτε προσπάθεια αντιστοίχισης επαγγελματικών δραστηριοτήτων με ακαδημαϊκούς τίτλους, προκειμένου με τον τρόπο αυτό να ρυθμιστεί η άσκηση του επαγγέλματος.

- Η άσκηση δραστηριότητας ή/και δραστηριοτήτων εξατομικεύεται στην πράξη και τούτο διευκολύνει την οργάνωση διαδικασιών και ελέγχων για την ορθολογική αντιμετώπιση αιτημάτων άσκησης ορισμένων δραστηριοτήτων από διπλ. ή πτυχιούχους μηχανικούς αποφοίτους διαφόρων Ιδρυμάτων. Π.χ ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός Επαγγελματικών Δραστηριοτήτων (CPV) περιλαμβάνει τις δραστηριότητες μηχανικών και είναι εύκολο να διαπιστώνεται με διαφανείς και αξιοκρατικές διαδικασίες, αν ένας ενδιαφερόμενος έχει τα επαγγελματικά προσόντα να ασκήσει μία ή περισσότερες δραστηριότητες του CPV.

- Τα έργα μελετώνται και κατασκευάζονται από ομάδες μηχανικών. Καμία ειδικότητα δεν διαθέτει ακαδημαϊκά προσόντα για να ανταποκριθεί στην πράξη αυτοδύναμα στις απαιτήσεις μελέτης και κατασκευής ενός πλήρους έργου επιπέδου διπλ. μηχανικού. Η οποιαδήποτε επομένως ρύθμιση στην άσκηση του επαγγέλματος μας αποκτά νόημα, όταν κυρίως αναφέρεται στο ρόλο, τα επαγγελματικά προσόντα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μηχανικού, που αναλαμβάνει την Κεντρική Τεχνική Ευθύνη (ΚΤΕ) να ανταποκριθεί στις ως άνω απαιτήσεις.

Είναι εύλογο ότι σε έργα επιπέδου διπλ. μηχανικού, αυτή η Κεντρική ευθύνη πρέπει να αντιστοιχείται με πενταετείς τίτλους σπουδών (ισότιμων με Master) και το υψηλότερο επίπεδο επαγγελματικών προσόντων. Η αντιστοίχιση της ΚΤΕ ειδικοτήτων με κατηγορία ή κατηγορίες έργων, αποτελεί θέμα συζήτησης. Σε παρόμοια συστήματα ρύθμισης όπως αυτό των ΗΠΑ, δεν ισχύει αυτή η αντιστοίχιση. Αντίθετα στην Ιταλία, τα έργα ομαδοποιούνται σε Έργα Υποδομής, Βιομηχανικά και Υποδομής και υφίσταται αντιστοίχιση με ευθύνη ειδικότητας μηχανικού. Είναι τέλος σκόπιμο να αναφερθεί ότι η ρύθμιση της άσκησης του επαγγέλματος μηχανικών, που αναλαμβάνουν Κεντρική Τεχνική Ευθύνη αποτελεί μέτρο προστασίας τόσο του τίτλου τους, όσο και του Δημοσίου συμφέροντος.

- **Ο ορισμός της άσκησης του επαγγέλματος**, είναι τουλάχιστον παράλογο να μην αναφέρεται στην **εμπειρία και την κατάρτιση**. Είναι διαφορετικό το έργο έρευνας και ανάπτυξης επιστημών από την πρακτική άσκηση (practice of engineering) του επαγγέλματος. **Η ένταξη της εμπειρίας στον ορισμό, επιλύει πλήθος διακλαδικών αντιθέσεων.**

- Εφόσον το ΤΕΕ εμπλέκεται στη ρύθμιση της άσκησης του επαγγέλματος δεν μπορεί να είναι αμέτοχο στις «απονομές» επαγγελματικών δικαιωμάτων από την εκτελεστική εξουσία, όπως δυστυχώς τούτο συμβαίνει σήμερα. **Η τήρηση Μητρώων στο ΤΕΕ για νομοθετικά ρυθμιζόμενες δραστηριότητες είναι επιτακτική.**

Τα ανωτέρω και η ανάγκη να αποκτήσει ουσιαστικό ρόλο το ΤΕΕ στην ρύθμιση της άσκησης του επαγγέλματος, οδήγησαν την Κοινότητα των ΧΜ να προτείνουν κείμενο με κατευθύνσεις ενός Σ/Ν για την άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η ένταξη στο σχέδιο των Πτυχιούχων ΑΤΕΙ θεωρούμε ότι εξυπηρετεί το τέλος των αντιπαραθέσεων μεταξύ των μηχανικών ΑΕΙ και ΑΤΕΙ, χωρίς τούτο να σημαίνει ότι καταργείται η τεχνική ιεραρχία και ότι δεν πρέπει να προτείνονται από το ΤΕΕ μέτρα για την άρση αδιεξόδων, που δημιουργήθηκαν από άστοχες πολιτικές.

6.2. Κύρια σημεία της Πρότασης Σ/Ν της Κοινότητας των ΧΜ.

Τα κύρια σημεία της πρότασης μας έχουν ως εξής:

- Ορίζεται η άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού κατά τα πρότυπα των ΗΠΑ.
- Προσδιορίζονται γενικά οι επαγγελματικές δραστηριότητες μηχανικού, για τις οποίες αιτιολογείται ρύθμιση για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας ασφάλειας και διακρίνονται ανάλογα με την ικανότητα ανάληψης της Ατομικής Τεχνικής Ευθύνης ή Κεντρικής Τεχνικής Ευθύνης κατά τις μελέτες, τις εκτελέσεις και τη λειτουργία έργων και εγκαταστάσεων.
- Προσδιορίζονται τρία επίπεδα επαγγελματικών δραστηριοτήτων που εξειδικεύονται σε μελέτες, επιβλέψεις, κατασκευή και λειτουργία, ανάλογα με το μέγεθος και το είδος των έργων (Μεγάλα, Μεσαία και Απλά). Τα έργα περιλαμβάνονται σε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ που είναι ανοικτό για συμπληρώσεις. **Σ' όλες τις περιπτώσεις θεωρείται ότι οι επαγγελματικές δραστηριότητες ασκούνται από ομάδα ειδικοτήτων μηχανικών.** Στα μεσαία και απλά έργα από άποψη δημόσιας ασφάλειας, ο αναλαμβάνων τεχνική ευθύνη θεωρείται ότι μπορεί να ανταποκριθεί και σε Κεντρική Τεχνική Ευθύνη. Δεδομένου ότι τα έργα αυτά ανήκουν στον Ιδιωτικό Τομέα, η πρόταση μας μπορεί να εξασφαλίζει απασχόληση διπλ. μηχανικών χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις αδειοδότησης, μετά αξιολογημένες σπουδές. Αποτελεί θέμα του φορέα ρύθμισης του επαγγέλματος ο έλεγχος των δραστηριοτήτων των μηχανικών, με βάση τον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας.
- Διακρίνονται τρία επίπεδα επαγγελματικών προσόντων μηχανικών σε αντιστοίχιση με τα επίπεδα των δραστηριοτήτων και προβλέπεται διαδικασία αξιολόγησης

ακαδημαϊκών και επαγγελματικών προσόντων κάθε ενδιαφερόμενου, προκειμένου να αναλαμβάνει Ατομική Τεχνική Ευθύνη ή Κεντρική Τεχνική Ευθύνη κατά την εκτέλεση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων που επιθυμεί.

- Περιλαμβάνονται προτάσεις για κατάργηση υφιστάμενων ρυθμίσεων και για μεταβατικές διατάξεις.

Στην πρότασή μας έχουν ληφθεί ιδιαίτερα υπόψη τα ακόλουθα:

- Θεωρούμε ότι η ολοκληρωμένη πρότασή μας αποσκοπεί σε νέες ρυθμίσεις κατά την άσκηση του επαγγέλματος μας και στην αντιμετώπιση στρεβλώσεων, που οδηγούν και στην προστασία του τίτλου των διπλ. μηχανικών και δεν επικεντρώνεται αποκλειστικά και ανεδαφικά στην προστασία των τίτλων πενταετών αδιάσπαστων σπουδών.
- Δεδομένου ότι η πρότασή μας δεν περιλαμβάνει όλες τις δυνατές απασχολήσεις των μηχανικών, αλλά επικεντρώνεται σε δραστηριότητες κρίσιμες για το δημόσιο συμφέρον ή τη δημόσια ασφάλεια, κάθε ειδικότητα μηχανικού μπορεί να απασχοληθεί σε λοιπές δραστηριότητες εκτός απ' αυτές που περιλαμβάνονται στο Σ/Ν με βάση τον ακαδημαϊκό του τίτλο. Εφόσον στην περίπτωση αυτή είναι συνδεδεμένο μέλος του ΤΕΕ, πρέπει να εφαρμόζει τον Κώδικα Δεοντολογίας και εφόσον επιθυμεί μπορεί οποτεδήποτε να υποβληθεί σε δοκιμασία ελέγχου των επαγγελματικών του προσόντων, προκειμένου να ασκήσει νομοθετικά ρυθμιζόμενη δραστηριότητα. Λαμβάνεται επίσης υπόψη η Οδηγία 36/2005 για δραστηριότητες η εκτέλεση των οποίων βασίζεται κυρίως στην εμπειρία.
- Στην πρόταση μας χρησιμοποιούνται επαγγελματικοί τίτλοι που θα χορηγούνται από το ΤΕΕ, πράγμα αναγκαίο τόσο για διακρίσεις μεταξύ διπλ. και πτυχιούχων μηχανικών, όσο και για τη διάκριση όσων αναλαμβάνουν Ατομική Τεχνική Ευθύνη από εκείνους που αναλαμβάνουν ΚΤΕ. **Εφόσον υπάρχουν άλλοι τρόποι για την ονοματολογία των διακρίσεων, συζητούνται.**
- Κάθε ΕΕΕ του ΤΕΕ προσδιορίζει πυρήνα γνωστικού αντικείμενου απαραίτητου για την εκπόνηση σε ατομικό επίπεδο, βασικών ή κύριων μελετών, επιβλέψεων εφαρμογής μελετών, η μελετοκατασκευών έργων. Τούτο απαιτείται ιδιαίτερα για την ένταξη ενός ενδιαφερομένου στο Μητρώο Φυσικών Προσώπων Μελετών και έργων του Δημόσιου Τομέα με βάση το CPV.

Δεν μπορούμε όμως δογματικά να αρνηθούμε στις περιπτώσεις αυτές τα επαγγελματικά προσόντα μιας ειδικότητας, ως υποκατάστατο του **γνωστικού αντικείμενου λόγω σπουδών**, άλλης ειδικότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος μπορεί

να αποδείξει τις ικανότητες του. Ας ληφθεί υπόψη στο θέμα αυτό και η σχέση που πρέπει να διέπει τη συνεργασία νέων με παλαιότερους μηχανικούς (!). Επίσης το γεγονός ότι η τεχνογνωσία στις διάφορες πολύπλοκες εφαρμογές της μηχανικής, αποτελεί «γνωστικό αντικείμενο» και προνόμιο Εταιρειών και όχι μεμονωμένων μηχανικών. Σε κάθε περίπτωση το θέμα αφορά ικανότητα Ατομικής Τεχνικής Ευθύνης και αντιμετωπίζεται με την Κεντρική Τεχνική Ευθύνη του υπεύθυνου ενός έργου.

- Η αναμόρφωση του ΚΠΑΜΥ ώστε να διακρίνονται οι βασικές ή κύριες μελέτες έργων από τις κάθε φορά απαιτούμενες υποστηρικτικές, είναι προϋπόθεση για την ορθή εφαρμογή του νέου συστήματος ρύθμισης του επαγγέλματος.
- Η πιστή εφαρμογή του πνεύματος και του γράμματος των Ευρωπαϊκών Οδηγιών εξυπηρετεί στην καλύτερη δυνατή εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων. Αναφερόμαστε ιδιαίτερα στις πρόσφατες Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ για τις Δημόσιες Συμβάσεις.

Δεδομένου ότι οι προτάσεις της Κοινότητας των ΧΜ (ΠΣΧΜ, ΕΕΕ, Σχολές ΧΜ) τίθενται σε διάλογο χωρίς εμμονές ή δογματισμούς, θεωρούμε ότι εξυπηρετούν τα όργανα του ΤΕΕ στην κατεύθυνση να λάβουν τελικές ορθές αποφάσεις.

Κώστας Κρεμαλής,

Εκπρόσωπος Κοινότητας ΧΜ

Συνημμένα:

- Έντυπο FEANI.
- Θέσεις Κοινότητας ΧΜ για το πλαίσιο συζήτησης στη Διακλαδική Επιτροπή.
- Προτάσεις με κατευθύνσεις Σ/Ν για ένα νέο θεσμικό πλαίσιο άσκησης του επαγγέλματος του μηχανικού Ανώτατης Εκπαίδευσης.
- Σχέδιο ΠΔ για την πρόσβαση των ΧΜ σε επαγγελματικές δραστηριότητες με βάση ακαδημαϊκά προσόντα.